

KÁDÁR BÉLA (1877-1956)

Hölgyek csendélettel, 1930-as évek közepe | Ladies with Still life, middle of the 1930s

Gouache, papír | Gouache on paper, 86,5x64,5 cm
Jelezve középen lent | Signed down in the middle: Kádár Béla

Kezdő ár | Starting price: 6 500 000 Ft | 17 808 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimate: 27 397 – 41 096 EUR

„A kép tárgyak ábrázolásával gondolatársít, szimbolizál, allegorizál... hogy végső fokon törhetetlenül egységes legyen harmóniában, ritmusban, színben, vonalban, kifejezésben és tartalomban” – vélekedett művészetéről Kádár Béla. Sajátos formanyelvét, egyedi látványvilágát nehéz egyetlen szóval meghatározni: Kádár allegóriákban, ritmusban és formában gondolkodott.

Mindig figyelemmel követte és ismerte korának meghatározó izmusait, amelyekből önálló stílust teremtett. A húszas években, Berlinben az expresszionizmus, a konstruktivizmus és a Bauhaus inspirálta, a harmincas évek Budapestjén pedig az art deco és az újklasszicizmus egyes elemeit keverve alakította ki dekoratív formanyelvét.

A korábbi évek erőteljes expresszionizmusát finom, franciás könnyedségű, lírai ábrázolás váltotta fel. Gyöngyháztónusú, selymes felületű figurális kompozícióin elegáns nők stilizált figurái jelentek meg. A körvonalaiban megrajzolt, áttetsző formák mellett gyakori motívumok a bravúrosan megfestett, finom szövésű csipkék, a kecsesen ívelt vázák és gyümölcstálak.

1. Dora Kallmus fotója Tamara de Lempickáról, Párizs, 1929

2. Dora Kallmus fotója (Marion Benda, táncosnő), 1927

3. Madame d'Ora (Dora Kallmus) fotói.
Párizs, 1920-as évek vége – 1930-as évek eleje

4. Madame d'Ora (Dora Kallmus) fotói.
Párizs, 1920-as évek vége – 1930-as évek eleje

Kádár hűvös, visszafogott erotikát sugárzó női aktjai magyarországi pályafutása legsikeresebb korszakát jelentették. Végtelen könnyedséggel és eleganciával, speciális temperatechnikával vetette papírra kompozícióit. Kedvelt témái ebben az évtizedben a női aktok és csendéletek. A karcsú női szilüettek azonban nem történetet mesélnek el; festészete a harmincas években nem a hagyományos értelemben vett elbeszélő jellegű festészet. Néhány évvel korábban a neoklasszicizmus képviselői – többek közt az Árkádia kör művészei, Aba-Novák Vilmos, Patkó Károly – kísérleteztek az-

zal az újfajta aktábrázolással, amely nem a női test erotikus megközelítésére koncentrált, hanem azt mint „belső törvényszerűségek szerint felépülő formát fogta fel.”¹ A monumentális hatású aktokon a test mint geometrikus forma jelenik meg, maga a téma – aktok, fürdőzők, mitológiai kompozíciók – szinte csak „ürügyként” szolgált a formai kísérletezéshez. A harmincas években Kádár is a női testből indul ki, ám teljesen ellentétes megközelítéssel. Szinte áttetsző, éteri alakjait lágy, lírai, elegáns és könnyed vonalakkal rajzolja fel. „Kétségtelen, hogy művészete nem nevezhető a régi értelemben

vett piktúrának, mert a természet motívumait teljesen átalakítja, azonban olyan rafinált dekoratív érzékkel, a formáknak és a színeknek olyan szelletes összeállításával cselekszi ezt, hogy egy-egy kompozíciója, mint figurális jellegű ornamentum, teljes befejezettséggel érvényesül. El tudunk képzelni modern interieur, amelynek falait rokokó cirádák helyett ilyen Kádár-féle kompozíciók díszítenék [...]”²

Gyönyörű, elegáns darabja a most aukcióra kerülő festmény Kádár Béla 1930-as évekbeli festészetének.

1 Zwickl András: Neoklasszicizmus a húszas évek magyar festészetében. Ars Hungarica, 1993. 21. évf. 203.
2 Ybl Ervin: Képzőművészet. Budapesti Szemle, 1932. 651.sz. 293.